

Avaldus

Translations proofread by EDPB Members.

This language version has not yet been proofread.

Avaldus kontaktide jälgimise rakenduste koostalitlusvõime mõju kohta andmekaitsele

Vastu võetud 16. juunil 2020

Euroopa Andmekaitsekoogu on vastu võtnud järgmise avalduse.

1. Suunistes 04/2020¹ asukohaandmete ja kontaktide jälgimise vahendite kasutamise kohta COVID-19 puhangu kontekstis soovitas Euroopa Andmekaitsekoogu „töötada välja ühtne Euroopa lähenemisviis praegusele kriisile reageerimiseks või vähemalt panna paika koostalitlusvõime raamistik“.
2. Euroopa Andmekaitsekoogu on võtnud teadmiseks ELi heakskiidetud mobiilirakenduste koostalitlusvõime suunised, mille e-tervise võrgustik võttis vastu 13. mail 2020² ja milles kirjeldatakse koostalitlusvõimet kontaktide jälgimise rakenduste kontekstis järgmiselt:

„saab vahetada *minimaalset vajalikku teavet*, et iga rakenduse kasutajat, olenemata tema asukohast ELis, hoiatataks, kui ta on olnud asjakohase ajavahemiku jooksul lähedal teisele kasutajale, kes on rakendusele teatanud COVID-19 testi positiivsest tulemusest.“ (Rõhutus lisatud.)
3. Lisaks sätestatakse koostalitlusvõime suunistes, et hoiatus ja järelmeetmed peaksid olema kooskõlas rahvaterviseasutuste poolt määratletud menetlustega, mille korral hinnatakse võimalikku mõju privaatsusele ja turvalisusele ning kohaldatakse asjakohaseid kaitsemeetmeid.

¹ https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-042020-use-location-data-and-contact-tracing_et

² https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/ehealth/docs/contacttracing_mobileapps_guidelines_en.pdf
— NB! Dokumenti ajakohastatakse pidevalt ja Euroopa Komisjon võib seda muuta (vt 13. mai 2020. aasta versioon, lk 3).

4. Selles avalduses täpsustab Euroopa Andmekaitsekoostalitlusteühendus, mil määral võib koostalitlev rakendamine sõltuvalt rakendamisest mõjutada õigust andmekaitsele. Avalduses esitatud soovitused lisanduvad Euroopa Andmekaitsekoostalitlusteühenduse suunistes 04/2020 esitatud soovitustele, mis jäävad kehtima.

Üldised kaalutlused

5. Esiteks soovib Euroopa Andmekaitsekoostalitlusteühendus meenutada, et kontaktide jälgimise rakenduste kasutamine tugineb rakenduste kasutajate pseudonüümitud isikuandmete töötlemisele.³ See hõlmab terviseandmeid, näiteks kui tervishoiutöötaja on kinnitanud kasutaja positiivset uuringutulemust või kui süsteemis töödeldakse kokkupuute teavet. Analoogselt kontaktide jälgimise rakenduste⁴ üldise kasutamise kohta öelduga on Euroopa Andmekaitsekoostalitlusteühendus seisukohal, et võimalus jagada selliste koostalitlusvõimeliste rakendustega andmeid isikute kohta, kes on diagnoosimise või testimise alusel positiivsed (edaspidi „nakkusandmed“), tuleks käivitada üksnes kasutaja vabatahtliku tegevusega. Andmesubjektidel⁵ peab olema mõjuvõim oma andmete üle. Koostalitlusvõime eesmärki ei tohiks kasutada argumendina isikuandmete kogumise laiendamiseks vajalikust kaugemale.
6. Üldiselt võib kontaktide jälgimise rakenduste koostalitlusvõime EMPs suurendada nende tõhusust juba olemasolevate meetmete toetamisel, sest olenemata kasutatavast rakendusest on võimalik leida rohkem võimalikke kontakte ja võimalikke hoiatusteateid. See lihtsustab kasutamist eelkõige piirialade isikute jaoks, kui nad reisivad või töötavad ametikohtadel või piirkondades, kus nad võivad kokku puutuda paljude inimestega teistest liikmesriikidest (nt turismi eesmärgil). Samas arvestades koostalitlusvõimest tulenevat võimalikku suuremat andmekaitseriski, mida käsitletakse allpool, peaksid vastutavad töötajad uurima ka muid alternatiive.
7. Lisaks, nagu kehtib rakenduste endi korral, peaksid sellised lahendused olema osa pandeemia vastu võitlemise terviklikust rahvatervise strateegiast, mis hõlmab muu hulgas testimist ja sellele järgnevat kontaktide käsitsi jälgimist, et täiustada võetud meetmete tõhusust.
8. Euroopa Andmekaitsekoostalitlusteühendus on teadlik kontaktide jälgimise rakendustest, mille aluseks on eri liikmesriikide erinevad lähenemisviisid, ning tunnistab, et eri rakenduste koostalitlusvõime tagamine on tehniliselt keerukas ning võib nõuda märkimisväärsed finants- ja tehnilisi vahendeid. Isikuandmete kaitse üldmääruses nõutud andmete minimaalse vahetamise ja töötlemise tagamiseks peavad kontaktide jälgimise rakenduste arendajad leppima kokku ühise protokolliga ja ühilduvad andmestruktuurid. Seega võib rakenduste korral, millel juba on ühine raamistik või vähemalt sama tehnoloogiline alus, olla koostalitlusvõime eesmärki saavutada lihtsam kui nende korral, millel seda ei ole. Lähenemisviiside erinevuste tõttu võib olla praktikas võimatu rakendada koostalitlusvõimet ilma ebaproportsionaalsete kompromissideta.

Põhiküsimused

Läbipaistvus

9. Koostalitlusvõimega kaasneb andmete täiendav töötlemine ja avalikustamine täiendavatele üksustele. Nagu alati, tuleb andmesubjekte ja asjaomaseid isikuid teavitada nende isikuandmete mis

---

³ Vt isikuandmete kaitse üldmääruse põhjendus 26, milles täpsustatakse, mida tuleb pidada isikuandmeteks.

⁴ Edaspidi termini „rakendused“ sünonüüm.

⁵ Edaspidi termini „kasutaja“ sünonüüm.

tahes täiendavast töötlemisest.⁶ Kasutajad peaksid alati selgesti mõistma, mida tähendab rakenduse kasutamine, ning nad peaksid säilitama mõjuvõimu oma andmete üle.

10. Hiljemalt siis, kui vastutav(ad) töötleja(d) on isikuandmed saanud, tuleb andmesubjektile anda selget teavet koostalitlusvõime kasutamise kohta seotud täiendava töötlemise kohta. Selles etapis tuleb kasutajat teavitada andmetöötlemise tingimustest ja ulatusest.
11. Läbipaistvuse standardeeskirjad on endiselt kohaldatavad; teave tuleb esitada selges ja lihtsas keeles.⁶ See hõlmab teavet, kuidas teavet saav koostalitlusvõimeline kontaktide jälgimise rakendus hakkab jagatavaid andmeid töötleva.

Õiguslik alus

12. Endiselt kohaldatakse samu õiguslikke aluseid, mida on käsitletud suunistes 04/2020. Kui tuginetakse avalikule huvile, võib olla vaja kohandada liikmesriigi õigust, et sätestada andmete jagamine teiste teenustega. Nõusoleku korral tuleb saada täiendav nõusolek koostalitlusvõimeliseks töötlemiseks, mis vastab kõigile selle nõuetele. Eelkõige peab see olema konkreetne ja seega piisavalt üksikasjalik.⁷ Kui kontaktide jälgimise rakenduste vastutavad töötlejad kasutavad eri õiguslikke aluseid, võib olla vaja võtta täiendavaid meetmeid andmesubjekti õigusliku alusega seotud õiguste rakendamiseks. Terviseandmete korral kohaldatakse isikuandmete kaitse üldmääruse artiklit 9 ja vastutavatel töötlejatel peab olema võimalik tugineda ühele selles nimetatud eranditest.

Vastutus

13. Euroopa Andmekaitsekoostöögruppi soovib selgitada, et lõplikus avalduses töötlemisega seotud osalejate rollide kohta on vaja faktidel põhinevat erihinnangut, kuidas töötlemine toimub. Euroopa Andmekaitsekoostöögruppi soovib siiski rõhutada, et lahenduse väljatöötamisel on oluline neid rolle ja kohustusi hoolikalt kaalutleda. Seega saab alljärgnev olla üksnes üldine suunis.
14. Euroopa Andmekaitsekoostöögruppi arvates tuleb iga toimingut või toimingute kogumit, mille eesmärk on lisaks taotluste funktsionaalsusele töötlemisele liikmesriigi tasandil tagada koostalitlusvõime, hinnata täiendava eesmärgi tõttu eelnevatest või hilisematest töötlemistoimingutest eraldi. Seetõttu tuleks sellist täiendavat töötlemist käsitleda eraldi töötlemisena. Selles eraldi töötlemistoimingus võivad pooled olla üksikvastutavad töötlejad või kaasvastutavad töötlejad, kes võivad kasutada volitatud töötlejaid. Mis tahes edasine töötlemine pärast identifikaatorite vahetamist (kokkupuute arvutamine, tuvastatud kontaktidest teavitamine jne) toimuks eraldi vastutuse all, mida teostab vastuvõtete rakenduse pakkuja.
15. Tuleb määratleda kaasvastutavate töötlejate vastavad rollid, suhted ja kohustused seoses andmesubjektiga ning seejärel tuleks see teave teha andmesubjektile kättesaadavaks.⁸ See mõjutab andmekaitsealase mõjuhinnangu ulatust, sealhulgas andmete töötlemist koostalitlusvõime eesmärgil. Isikuandmete töötlemise koostalitlusvõime tagamiseks võib usaldada isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 28 tingimustele vastavale volitatud töötlejale.

---

⁶ Vt ka artikli 29 töörihm. „[Suunised määruse 2016/679 kohase läbipaistvuse kohta](#)“, WP260 rev.01, 11. aprill 2018 – kinnitanud Euroopa Andmekaitsekoostöögruppi.

⁷ Vt ka Euroopa Andmekaitsekoostöögruppi suuniste 05/2020 (määruse (EÜ) nr 2016/679 kohane nõusolek) punkt 3.1.3 „Üksikasjalikkus“.

⁸ Euroopa Andmekaitsekoostöögruppi laiendab kaasvastutust oma tulevastest suunistes vastutava töötleja ja volitatud töötleja mõistete kohta isikuandmete kaitse üldmääruses.

Andmesubjektide õiguste kasutamine

16. Iga koostalitlusvõimeline lahendus peab võimaldama andmesubjektidel oma õiguste kasutamist. Kui õiguste kasutamine on võimalik, ei tohiks see muutuda andmesubjektide jaoks keerukamaks ja peab olema selge, kelle poole peaksid peavad andmesubjektid oma õiguste kasutamiseks pöörduma. Andmesubjekti õiguste kasutamise piiramine on võimalik isikuandmete kaitse üldmääruse artiklites 11⁹ ja 23 sätestatud erandite alusel.

Andmete säilitamine ja minimeerimine

17. Erinevused andmete säilitamise tähtajas ei tohiks põhjustada andmete säilitamist kauem kui vaja.¹⁰ Andmekaitse põhimõtete tõhusa kohaldamise edendamiseks tuleks arvestada andmete kogumise minimeerimise ühtset taset ja ühtset andmete säilitamise aega. Nagu eespool mainitud, ei tohiks koostalitlusvõime kooskõlastatud lähenemisviisi puudumine suurendada teabe kogumist. Sellest tuleb kasutajat enne andmete jagamist selgelt teavitada.

Infoturve

18. Koostalitlusvõime ei tohiks põhjustada andmeturbe ja isikuandmete kaitse vähenemist. Euroopa Andmekaitseõukogu soovib kontaktide jälgimise rakenduste pakkujatel arvestada täiendavast töötlemisest ja täiendavate osalejate kaasamisest tulenevaid infoturberiske. See on eelkõige seotud edastatavate andmete turvalisusega tagaserverite võimalikul ühendamisel. Eelkõige tuleb andmekaitsealases mõjuhinnangus käsitleda meetmeid, mis käsitlevad koostalitlusvõimega seotud julgeolekuriske, mis mõjutavad füüsiliste isikute õigusi ja vabadusi.

Andmete õigsus

19. Kui teenuseosutajad kaalutlevad, kuidas muuta oma kontaktide jälgimise rakendused koostalitlusvõimeliseks, peaksid nad nii palju kui võimalik tagama, et see ei vähendaks andmete kvaliteeti või õigsust. Koostalitlusvõime võib suurte lahknevuste korral vähendada andmete kvaliteeti (nt ebaõiged hindamisjärelused, puudulik riskiastme määramine), mis võib kaasa tuua valepositiivsete tulemuste suurenemise. Nendest lisariskidest andmete õigsusele tuleb andmesubjektidele selgelt teatada.
20. Koostalitlervas süsteemis tuleb säilitada andmete õigsuse tagamiseks kehtestatud meetmed.

Järeldus

21. Euroopa Andmekaitseõukogu on teadlik, et koostalitlusvõimelise rakenduste võrgustiku loomine on keerukas. Kuigi see võib suurendada nende tõhusust, võib see nõuda ka juba olemasolevate või väljatöötamisel olevate rakenduste põhjalikku muutmist. Andmekaitse seisukohast on koostalitlusvõime võimalik, kui järgitakse käesolevas avalduses ja Euroopa Andmekaitseõukogu suunistes 04/2020¹ esitatud soovitusi. Andmesubjektidele teabe ja mõjuvõimu andmine suurendab nende usaldust lahenduste ja nende võimaliku kasutuselevõtu vastu.

---

⁹ Nagu on märgitud üldkaalutlustes, hõlmab koostalitlusvõime pseudonüümitud isikuandmete töötlemist.

¹⁰ Vt ka Euroopa Andmekaitseõukogu suunistes 03/2020 terviseandmete töötlemise kohta teadusuuringute eesmärgil COVID-19 puhangu kontekstis.

22. Kontaktide jälgimise rakendused saavad olla üksnes ajutine lahendus, mis on osa terviklikust rahvatervise strateegiast, mille eesmärk on võidelda praeguse pandeemia vastu. Iga kehtestatud meetme korral tuleb hinnata, kas sama eesmärki saaks saavutada vähem sekkuva alternatiiviga, ning tagada, et kõik kohaldatavad meetmed on tõhusad ja proportsionaalsed.

Euroopa Andmekaitsekoogu nimel

eesistuja

(Andrea Jelinek)